

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.I.35.045/2014/5.szám

A Kúria a dr. Horváth M. Gábor ügyvéd (fél címe) által képviselt felperes neve felperesnek a dr. Posztós Mónika jogtanácsos által képviselt alperes neve alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. szeptember 24-én kelt 25.K.31.209/2013/4. sorszámú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.K.31.209/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra 155.100 (százötvenötezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A ... kerület jegyzője határozatával a felperes terhére 2009 évre több ingatlant érintően 1.550.600 Ft telekadó fizetési kötelezettséget állapított meg, továbbá adóbírságot és késedelmi pótlékot is kiszabott. Megállapította, hogy a kivett magánút megjelölésű ingatlanok megfelelnek a helyi adóról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban Htv.) 52. § 12. pontjában körülírt belterületi földrészlet fogalmának, mivel az ingatlan-nyilvántartásban belterületként, de nem aranykorona értékben vannak nyilvántartva, és nem állnak mezőgazdasági művelés alatt. Az ingatlanok fűvel borítottak, földutak találhatóak rajta, de épület, építmény nem. Hivatkozott arra, hogy adójogi szempontból a belterületi földek esetén a telek művelési ága, illetőleg használatának jellege - néhány jogszabályban nevesített kivételtől eltekintve - az adókötelezettséget nem befolyásolja. A telekmegosztással létrejött telkek 2008. december 20-án kerültek az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre, ugyanakkor a felperes telekadó kötelezettsége 2010. január 1-től megszűnik, mert mind az 5 telekre haszonélvezeti jogot

jegyezték be egy alapítvány javára.

A felperes fellebbezése nyomán eljáró másodfokú hatóság az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A másodfokú határozatot a felperes keresete nyomán eljáró Fővárosi Törvényszék 25.K.31.896/2011/13. számú ítéletével hatályon kívül helyezte, az alperest új eljárásra kötelezte, ugyanis az elsőfokú határozat felülvizsgálata során a jogorvoslati szakaszra törvény által előírt teljes felülvizsgálat elvét megsértette, nem merítette ki a fellebbezésben foglaltakat. A megismételt eljárásban az alperes V-B-007/06410/2/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot az indokolás részbeni megváltoztatásával ismételten helybenhagyta. Kifejtette, hogy a Htv. vonatkozó rendelkezései szerint az ingatlanok megfelelnek a beépítetlen belterületi földrészlet fogalmának. Az adótárgyat képező ingatlanok az adókötelezettség keletkezésének időpontjában, azaz 2009. január 1-jén kivett magánút megjelöléssel szerepeltek az ingatlan-nyilvántartásban az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (továbbiakban Iny.tv.) 7. § (1) bekezdés alapján, amely tény a bejegyzési kérelem benyújtásának időpontjára visszamenőleges hatályú. Megalapozatlan volt tehát azon felperesi hivatkozás, mely szerint az ingatlanok 2009. január 1-jén még nem léteztek, /csak széljegyként más helyrajzi számon/. Megjegyezte továbbá, hogy a tárgybeli ingatlanok a ... kerületi ... elnevezésű részen találhatók, beépítetlen, természetes növényzettel borítottak, az átszelő utak nem közforgalmú utak, hanem az egyes telkekre való eljutást a köztük lévő helyváltoztatás teszik lehetővé.

A felperes ismételt keresetében kérte a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését. Eljárási és anyagi jogi jogszabálysértésekre is hivatkozott. Kifogásolta, hogy az alperes elmulasztotta új eljárás lefolytatására utasítani az elsőfokú hatóságot, és annak ellenére hagyta helyben az elsőfokú határozatot, hogy a jogszabálysértést már a bíróság ítélete is megállapította. Ezzel sérült a felperes jogorvoslatihoz való joga és tisztázatlan maradt a tényállás. Nem értesült a megismételt eljárás megindulásáról, így lehetősége sem volt bizonyítékai előterjesztésére. Ezzel sérültek a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvénynek (továbbiakban Ket.) és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvénynek (továbbiakban Art.) a bizonyítással kapcsolatos rendelkezései.

Az ügy érdemében kifejtette, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 2. § 6. pontja és a Htv. 52. § 5. pontja sérült azzal, hogy nem ismerte el az alperes a tárgyi ingatlanok útjellegét, holott azok a talaj szerkezete természetes állapotának megváltoztatásával jöttek létre (döngölés). A Htv. 19. § e) pontja alapján az

épülethez, az épületnek nem minősülő építményhez, nyomvonal jellegű létesítményhez tartozó, jogszabályban vagy hatósági eljárásban megállapított védő biztonsági terület mentes az adó alól. Álláspontja szerint az alperes tévesen állapította meg, hogy a felperes tulajdonát képező út ne lenne nyomvonal jellegű építmény és ezáltal mentes a telekadó alól. A törvény nem tesz különbséget közút, illetve magánút között, és az Alkotmánybíróság döntései szerint is az utak adómentesek, mivel azok nyomvonalas létesítmények. Az alperes határozata tehát sértette a Ket. 50. § (1) bekezdését, 2. § (3) bekezdését, a Htv. 12. § e) pontját, 52. § 5. pontját, az Étv. 2. § 6. pontját, valamint az Iny.tv. 7. § (1) bekezdését.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.K.31.209/2013/4. számú jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kifejtette, hogy a megismételt eljárásban az alperes feladata elsősorban az volt, hogy a bírósági ítéletben adott instrukciókat hajtsa végre, az elsőfokú határozatot a fellebbezésre tekintettel ismételten vizsgálja felül. Ugyanakkor az új eljárást elrendelő bírósági ítélet az elsőfokú határozat jogszerűségét nem érintette. A felperes nem hivatkozhat alappal arra, hogy csorbult a jogorvoslati joga és nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a tényállás feltáratlan lenne. Rögzítette a bíróság azt is, hogy a megismételt eljárásra tekintettel a hatóságnak értesítési kötelezettsége nem volt.

Az ügy érdemében az eldöntendő kérdés az volt, hogy a döngöléses eljárással kialakított út is építménynek minősül-e. A bíróság álláspontja szerint a talajréteg ledöngölése további építési tevékenység nélkül nem elégíti ki a Htv. 52. § 5. pontjában foglalt építmény fogalmát, a műszaki alkotásnak nem felel meg, ugyanis annak előfeltétele, hogy helyhez kötött legyen, a talajszerkezet természetes állapotának megváltoztatásával az érintett talajréteghez mechanikai vagy kémiai eljárással rögzített legyen. A perbeli ingatlanokon nincs olyan épített műtárgy, amely a telekadó mentességet a Htv. 19. § c), illetve e) pontjai alapján megalapozhatja.

A jelzett magántulajdonban lévő utak a felperes által hivatkozott Étv. szerint sem minősülnek műszaki alkotásnak, annak csak olyan objektumok tekinthetők, amelyek valamely építmény rendeltetésszerű biztonságos használatához szükséges. Az üres telket átszelő szilárd burkolattal nem rendelkező magántulajdonú út ez utóbbi kitételnek sem felel meg. A felhívott alkotmánybírósági határozatok nem relevánsak, azok tényállása a jelen ügytől eltérő.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a keresetének két elemét tartotta fenn. Eljárási kifogását arra nézve, hogy nem kapott tájékoztatást a megismételt eljárás lefolytatásáról, anyagi jogi szempontból

pedig a magántulajdonú földút helyi adótörvény szerinti minősítése, adómentessége tárgyában. Kérte az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezni, helyette a jogszabályoknak megfelelő másik ítéletet hozni, melyben a felperes keresetének helyt adni vagy az ítélet hatályon kívül helyezése mellett a bíróságot új eljárás lefolytatására kötelezni. Megsértett jogszabályként a Htv. 17. §, 19. § c) és e) pontját, 52. § 5. pontját, 52. § 16. d) pontját, a XVIII. kerületi Önkormányzat 20/1995. (VI.29.) rendeletének 8. §-át, 10. § (1) bekezdés e) pontját, valamint az Étv. 2. § 15. pontját és az Art. 97. § (4), (6) bekezdéseit jelölte meg, és hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére is. Álláspontja szerint a Htv. kifejezetten úgy rendelkezik, hogy szerkezeti megoldására vagy anyagára tekintet nélkül építménynek minősül a műszaki alkotás, amely a talaj megváltoztatásával jön létre. Azon körülmény, hogy a felperes által alkalmazott döngölési eljárás megváltoztatta a talaj szerkezetét a bíróság ítéletében is rögzítésre került. Egyébként a talaj szerkezetének megváltoztatása és a beépítés nem egyszerre teljesítendő konjunktív feltételek. Mindettől függetlenül azonban az utaknak döngöléssel történő kialakítása megfelel a műszaki alkotásnak is. Ez ugyanis olyan technológiai talajjavítás, amely a mélyépítési műveletek egy fajtája és megváltoztatja a talaj mechanikai tulajdonságait. Nem helytálló tehát a bíróság ítéletének azon megfogalmazása, mely szerint a perbeli utak csak akkor minősülnének az Étv. szerint műtárgynak, ha szilárd burkolattal fedettek lennének. Az Étv. az építmény fő fogalmi jellemzőjének az építési tevékenység következtében történő létrejövetelt tekinti, amelynek a földutak is megfelelnek. Cáfolta azt is, hogy az alperesnek ne lett volna értesítési kötelezettsége a megismételt eljárás lefolytatásáról. Álláspontja szerint ennek elmulasztása a Ket. 102. § (2) bekezdés, az Art. 137. § (1) bekezdés és a Pp. 235. § (1) bekezdés együttes értelmezése mellett kötelező lett volna. A fellebbezési eljárásban ugyanis lehetőséget kell biztosítani a fél számára, hogy előadhassa álláspontját, akár új tényt is állítson, új bizonyítást adjon elő.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

A Htv. 19. § e) pontja értelmében: „Mentes az adó alól az épülethez, az épületnek nem minősülő építményhez, nyomvonal jellegű létesítményekhez tartozó - jogszabályban vagy hatósági előírásban megállapított - védő (biztonsági) terület.”

Az 52. § 5. pontja alapján: „E törvény alkalmazásában építmény: a rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára és kiterjedésére tekintet nélkül minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely

a talaj, a víz vagy azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jött létre."

A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben foglalt okból nem jogszabálysértő. Mindenekelőtt rögzíti, hogy jelen ügy tárgya helyi adó fizetésére kötelező hatósági határozat bírósági felülvizsgálata volt, tehát e tárgy szerint releváns törvényi szabályok - elsősorban a Htv. - alapján kellett a jogvitában állást foglalni. Ez határozza meg ugyanis az adó alanyát, tárgyát, mértékét és a mentességeket. Az eldöntendő kérdést az volt, hogy a Htv. alapján minősülhet-e „építménynek” a döngöléssel kialakított út, és ezáltal mentes-e a telekadó fizetési kötelezettség alól. Osztotta a Kúria az elsőfokú bíróság és az alperes álláspontját abban, hogy a döngöléses eljárással létrehozott utat építménynek nem lehet minősíteni, mert az építmény fogalmi lényegi elemének, a helyhez kötött műszaki alkotásnak nem felel meg. A talaj felszíni rétegének bármilyen módon történő megváltoztatása nem hoz létre önmagában építményt, műszaki alkotást, ahhoz a Htv. 52.§ 5.) pontjában lévő valamennyi feltételt ki kell elégítenie.

Egyetértett a Kúria az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a magántulajdonú földutak a felperes által hivatkozott Étv. szabályai figyelembevételével mellett sem minősülnek műszaki alkotásnak, építménynek. Az Étv. ugyanis - a Htv.-vel összhangban - helyhez kötött műszaki alkotásként definiálja az építmény fogalmát, és építménynek tekint a földterületen lévő minden műtárgyat, benne az utat is. Azaz tehát az útnak is meg kell felelnie az építmény kritériumainak. A perbeli ingatlanon nincs olyan műtárgy, amely a telekadómentesség alapját megalapozhatná. Az üres telket átszelő, a telkeken való átjárást biztosító szilárd burkolattal nem rendelkező magántulajdonú út nem elégíti ki a műszaki alkotás, építmény fogalmát.

Osztotta a Kúria a kötelező értesítés tárgyában is az elsőfokú bíróság álláspontját, azaz, hogy az Art. e körben speciális szabályokat tartalmaz a Ket-hez képest.

A felperes felülvizsgálati kérelme csak e két vitatott elemet tartalmazta, ezért a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, támadott részében pedig a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta helyes indokaira tekintettel.

A Kúria a pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére.

A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Heinemann Csilla sk. bíró